

สาธารณรัฐอิสลามแห่งอิหร่าน

Islamic Republic of Iran

เมืองหลวง เตหะราน

ที่ตั้ง ภูมิภาคตะวันออกกลาง ตั้งอยู่ระหว่างเส้นละติจูด 24-40 องศาเหนือและระหว่างเส้นลองจิจูด 44-64 องศาตะวันออกในจุดยุทธศาสตร์ที่เชื่อมระหว่างเอเชียกลาง เอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และยุโรปตะวันออก รวมทั้งตั้งอยู่บนชายฝั่งของอ่าวเปอร์เซียและช่องแคบฮอร์มุซที่เป็นเส้นทางขนส่งน้ำมันดิบทางทะเลที่สำคัญที่สุดของโลก (ประมาณ 40% ของการขนส่งน้ำมันทางทะเลทั่วโลก) มีพื้นที่ 1,648,195 ตร.กม. ใหญ่เป็นอันดับ 19 ของโลก และใหญ่ประมาณ 3.2 เท่าของไทย มีชายแดนทางบกยาว 5,894 กม. และมีชายฝั่งทะเลยาว 2,440 กม.

อาณาเขต

- ทิศเหนือ ติดกับอาร์เมเนีย (44 กม.) อาเซอร์ไบจาน (689 กม.) เติร์กเมนิสถาน (1,148 กม.) และทะเลสาบแคสเปียนยาว 740 กม.
- ทิศตะวันออก ติดกับอัฟกานิสถาน (921 กม.) และปากีสถาน (959 กม.)

ทิศใต้	ติดกับอ่าวเปอร์เซีย และอ่าวโอมาน โดยมีชายฝั่งยาว 1,700 กม.
ทิศตะวันตก	ติดกับตุรกี (534 กม.) และอิรัก (1,599 กม.)

ภูมิประเทศ เป็นหนึ่งในประเทศที่มีภูเขามากที่สุดในโลก พื้นที่กว่า 95% เป็นเทือกเขาสูงและที่ราบสูง ภาคตะวันตกเป็นพื้นที่ที่มีภูเขามากที่สุด เทือกเขาสำคัญ ได้แก่ คอเคซัส ซากรอส และอัลบอร์ซ โดยยอดเขา Damavand (สูง 5,610 ม. หรือ 18,406 ฟุต) ในเทือกเขาอัลบอร์ซ เป็นยอดเขาที่สูงที่สุดของอิหร่านและเขตยูเรเชีย ภาคกลางเป็นที่ราบสูงผืนใหญ่ครอบคลุมพื้นที่เกือบทั้งประเทศต่อเนื่องเข้าไปถึงอัฟกานิสถานและปากีสถาน ภาคตะวันออกส่วนใหญ่เป็นทะเลทราย ได้แก่ ทะเลทราย Dasht-e Kavir ซึ่งเป็นทะเลทรายที่ใหญ่ที่สุดของอิหร่าน และทะเลทราย Dasht-e Lut ภาคเหนือปกคลุมด้วยพื้นที่ป่าฝนหนาแน่นที่เรียกว่า Shomal กับที่ราบชายฝั่งทะเลสาบแคสเปียน ภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบตั้งแต่ปากแม่น้ำ Shatt al-Arab (อิหร่านเรียกว่า Arvand Rud) บริเวณพรมแดนอิรัก-อิหร่าน ลงมาตามแนวชายฝั่งอ่าวเปอร์เซีย ช่องแคบฮอร์มุซ และทะเลโอมาน

ภูมิอากาศ แตกต่างกันไปตามลักษณะภูมิประเทศของแต่ละพื้นที่ ภาคเหนือซึ่งเป็นชายฝั่งทะเลสาบแคสเปียนและป่าฝนมีอากาศค่อนข้างชุ่มชื้น อุณหภูมิช่วงฤดูร้อนไม่เกิน 29 องศาเซลเซียส ภาคตะวันตกเป็นเทือกเขามีอากาศเย็น เฉพาะอย่างยิ่งช่วงฤดูหนาวมักมีอุณหภูมิต่ำกว่าจุดเยือกแข็งและมีหิมะตกหนัก ภาคกลางและตะวันออกซึ่งเป็นทะเลทรายค่อนข้างแห้งแล้ง ปริมาณน้ำฝนน้อยกว่า 200 มม.ต่อปี ฤดูร้อนจะมีอุณหภูมิสูงกว่า 38 องศาเซลเซียส ภาคใต้ซึ่งเป็นที่ราบชายฝั่งอ่าวเปอร์เซียและอ่าวโอมาน มีความชื้นในอากาศสูงและอุณหภูมิสูงในฤดูร้อน ฤดูกาลในอิหร่านแบ่งเป็น ฤดูใบไม้ผลิประมาณ มี.ค.-มิ.ย. ฤดูร้อนประมาณ มิ.ย.-ก.ย. ฤดูใบไม้ร่วงประมาณ ก.ย.-ธ.ค. และฤดูหนาวประมาณ ธ.ค.-มี.ค. ภัยธรรมชาติที่ประสบเป็นประจำ ได้แก่ ภัยแล้ง น้ำท่วม พายุฝุ่น พายุทราย และแผ่นดินไหว

ประชากร 84,923,314 คน (ประมาณการ ก.ค.2563)

รายละเอียดประชากร ประชากรเป็นเปอร์เซีย 61% อาเซอร์รี 16% เคิร์ด 10% ลูร์ 6% บาลูช 2% อาหรับ 2% เตอร์กเมน 2% และอื่น ๆ 1% อัตราส่วนประชากรจำแนกตามอายุ : วัยเด็ก (0-14 ปี) 24.11% วัยรุ่นถึงวัยกลางคน (15-64 ปี) 70.02% วัยชรา (65 ปีขึ้นไป) 5.87% อายุขัยเฉลี่ยของประชากรโดยรวมประมาณ 74.5 ปี อายุขัยเฉลี่ยเพศชาย 73.1 ปี อายุขัยเฉลี่ยเพศหญิง 76 ปี อัตราการเกิด 16.3 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการตาย 5.3 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการเพิ่มของประชากร 1.1% (ประมาณการปี 2563)

ศาสนา ศาสนาประจำชาติ คือ อิสลาม มีผู้นับถือ 99.4% (ในจำนวนนี้เป็นชีอะฮ์ 90-95% และซุนนี 5-10%) ศาสนาอื่น ๆ (โซโรอัสเตอร์ ยูดาห์ คริสต์ และบาไฮ) 0.3% และไม่สามารถระบุได้ 0.4%

ภาษา ภาษาราชการ คือ ฟาร์ซี มีผู้ใช้ 53% นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาษาถิ่นเติร์กอาเซอร์รี 18% เคิร์ด 10% กิลาคและมาซันดาร์น 7% ลูร์ 6% บาลูช 2% อาหรับ 2% และอื่น ๆ 2%

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือ 87% (ข้อมูลปี 2561 ของกระทรวงศึกษาธิการอิหร่าน) งบประมาณด้านการศึกษา 3.95% ของ GDP (ข้อมูลปี 2561 ของธนาคารโลก) การเรียนการสอนในระดับประถมและมัธยมศึกษา อยู่ภายใต้การกำกับดูแลและบริหารของกระทรวงศึกษาธิการ ระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาเฉพาะด้าน เช่น การแพทย์ อยู่ภายใต้กระทรวงสาธารณสุขและแพทยศาสตร์ ขณะที่ด้านวิทยาศาสตร์ การวิจัยและพัฒนา และอื่น ๆ อยู่ภายใต้กระทรวงวิทยาศาสตร์ วิจัยและเทคโนโลยี ทั้งนี้ รัฐบาลอิหร่านจัดการศึกษาแบบไม่เสียค่าใช้จ่ายในระดับอุดมศึกษาเฉพาะการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ ปัจจุบันมีวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนทั่วประเทศมากกว่า 2,500 แห่ง

การก่อตั้งประเทศ อิหร่านหรือเปอร์เซียในอดีตเริ่มก่อตั้งเป็นอาณาจักรที่ปกครองด้วยระบอบกษัตริย์มาตั้งแต่ 2,800 ปีก่อนคริสตกาล และพัฒนากลายเป็นจักรวรรดิเมื่อ 625 ปีก่อนคริสตกาล ศาสนาอิสลามเข้าสู่เปอร์เซียตั้งแต่ปี 1194 ส่วนเตหะรานได้รับการสถาปนาเป็นเมืองหลวงในสมัยราชวงศ์กอญ์ตั้งแต่ปี 2338 มาจนถึงปัจจุบัน การเปลี่ยนชื่อประเทศจากเปอร์เซียเป็นอิหร่านซึ่งหมายถึง “ดินแดนของชาวอารยัน” มีขึ้นในรัชสมัยชาห์ เรซอ ปะห์ลาวี เมื่อปี 2478 กษัตริย์องค์สุดท้าย คือ ชาห์ มุฮัมมัด เรซอ ปะห์ลาวี ที่ปกครองประเทศแบบลแก่อำนาจจนสร้างความไม่พอใจแก่ประชาชนและนำไปสู่การลุกฮือ ที่รู้จักทั่วไปว่า “การปฏิวัติอิสลาม” ภายใต้การนำของอาเยตุลลอฮ์ รูฮุลลอฮ์ มุชาวี โคมัยนี นักการศาสนาที่ได้รับความนิยมอย่างสูงซึ่งลี้ภัยอยู่ในฝรั่งเศส จนชาห์มุฮัมมัด ของอิหร่านต้องเสด็จฯ ไปลี้ภัยในต่างประเทศ เมื่อ 16 ม.ค.2522 และเสด็จสวรรคตที่อียิปต์เมื่อปี 2523 ขณะที่อาเยตุลลอฮ์ โคมัยนีเดินทางกลับประเทศและเปลี่ยนแปลงการปกครองด้วยการสถาปนาสาธารณรัฐอิสลามขึ้นเมื่อ 1 เม.ย.2522 โดยใช้บทบัญญัติของศาสนาอิสลาม (ชะรีอะฮ์) เป็นแนวทางปกครองและประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่เมื่อ ๘.ค.2522 (แก้ไขเพิ่มเติมเมื่อปี 2532)

วันชาติ 11 ก.พ. (วันฉลองชัยชนะการปฏิวัติอิสลามของอิหร่านเมื่อปี 2522)

การเมือง ปกครองแบบสาธารณรัฐอิสลาม (Islamic Republic) มีผู้นำสูงสุด (Rahbar) เป็นประมุขของรัฐ ทั้งฝ่ายศาสนจักรและอาณาจักร ผู้นำสูงสุดคนปัจจุบัน คือ อาเยตุลลอฮ์ ซัยยิด อะลี ฮุซัยนี คอมะนะฮ์อี (อายุ 82 ปี/ปี 2564) ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ มิ.ย.2532 มีประธานาธิบดี (Ra'is-e Jomhoor) เป็นผู้นำรัฐบาล ประธานาธิบดีคนปัจจุบัน คือ ดร.ฮะซัน รูฮานี (อายุ 73 ปี/ปี 2564) ดำรงตำแหน่งเป็นสมัยที่ 2 หลังจากชนะการเลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อ 19 พ.ค.2560 ด้วยคะแนนเสียงกว่า 23.63 ล้านคะแนน (57.14% ของผู้ไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง) และจะสิ้นสุดการดำรงตำแหน่งใน พ.ค.2564

รัฐธรรมนูญอิหร่านแบ่งอำนาจสูงสุดออกเป็น 3 ฝ่าย ได้แก่

ฝ่ายบริหาร : มีการจัดสรรอำนาจอย่างซับซ้อน ผู้นำสูงสุดเป็นประมุขของรัฐ มาจากการคัดเลือกโดยสภาผู้ชำนาญ (Assembly of Experts) วาระการดำรงตำแหน่งตลอดชีพ มีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจเรื่องสำคัญทุกเรื่อง รวมทั้งการแต่งตั้งบุคคลสำคัญหลายตำแหน่ง ขณะที่ประธานาธิบดีเป็นผู้นำรัฐบาล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน วาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี ดำรงตำแหน่งต่อเนื่องได้ไม่เกิน 2 สมัย และดำรง

ตำแหน่งได้สูงสุดไม่เกิน 3 สมัย ประธานาธิบดีมีอำนาจแต่งตั้ง ครม. โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา
อำนาจในการถอดถอนประธานาธิบดีเป็นของผู้นำสูงสุด

ฝ่ายนิติบัญญัติ : รัฐสภาแบบสภาเดียว คือ สภาที่ปรึกษาอิสลาม (Majles-e-Shura-ye-Eslami เรียกสั้น ๆ ว่า Majles) มีสมาชิก 290 คน ที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนและได้รับการรับรองจากสภาพิทักษ์รัฐธรรมนูญ วาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี การเลือกตั้งครั้งล่าสุด รอบแรกเมื่อ 21 ก.พ.2563 และรอบสองเมื่อ 11 ก.ย.2563 ซึ่งเลื่อนจากกำหนดเดิมเมื่อ 17 เม.ย.2563 เนื่องจากปัญหาการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ครั้งต่อไปจะมีขึ้นใน ก.พ.2567 มีหน้าที่สำคัญ คือ การออกกฎหมาย การรับรองรายชื่อ ครม. ที่ประธานาธิบดีแต่งตั้ง การให้สัตยาบันสนธิสัญญาระหว่างประเทศ การอนุมัติงบประมาณแผ่นดิน และการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร

ฝ่ายตุลาการ : สภาตุลาการสูงสุด (High Council of the Judiciary) ซึ่งมีสมาชิก 4 คน มาจากการแต่งตั้งโดยผู้นำสูงสุด มีหน้าที่กำกับกำกับการบังคับใช้กฎหมาย กำหนดนโยบายด้านกฎหมาย และมีอำนาจแต่งตั้งประธานศาลสูงสุดและอัยการสูงสุด ระบบศาลของอิหร่านมีทั้งศาลที่พิจารณาคดีแพ่งและคดีอาญาทั่วไป (Public Courts) กับศาลปฏิวัติอิสลาม (Islamic Revolutionary Courts) ที่พิจารณาคดีอาญาที่เป็นภัยต่อความมั่นคงแห่งชาติและอุดมการณ์ปฏิวัติอิสลาม คำตัดสินของศาลปฏิวัติอิสลามถือเป็นที่สุดไม่สามารถอุทธรณ์ได้ นอกจากนี้ ยังมีศาลพิเศษสำหรับนักการศาสนา (Special Clerical Court) ซึ่งเป็นอิสระจากระบบศาลข้างต้น มีหน้าที่พิจารณาคดีอาญาที่นักการศาสนาดกเป็นผู้ต้องหาโดยขึ้นตรงต่อผู้นำสูงสุด คำตัดสินของศาลนี้ถือเป็นที่สุด ไม่สามารถอุทธรณ์ได้

นอกจากนี้ ยังมีองค์กรสำคัญอื่น ๆ ที่ตั้งขึ้นตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ได้แก่

สภาผู้ชำนาญ (Assembly of Experts) สมาชิก 86 คน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางศาสนาที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน มีวาระดำรงตำแหน่ง 8 ปี จัดประชุมอย่างน้อย 2 วันทุก 6 เดือน มีหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของผู้นำสูงสุดให้เป็นไปตามกรอบของกฎหมาย อีกทั้งมีอำนาจในการแต่งตั้งและถอดถอนผู้นำสูงสุด แต่ไม่มีอำนาจคัดค้านการตัดสินใจของผู้นำสูงสุด ทั้งนี้ การเลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อ 26 ก.พ.2559 ครั้งต่อไปใน ก.พ.2567

สภาพิทักษ์รัฐธรรมนูญ (Guardian Council of the Constitution) สมาชิก 12 คน ได้รับการแต่งตั้งจากผู้นำสูงสุด 6 คน และอีก 6 คน เป็นผู้พิพากษาที่ประธานสภาตุลาการสูงสุดเสนอชื่อให้รัฐสภาพิจารณาคัดเลือก วาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี มีหน้าที่ตีความรัฐธรรมนูญ รวมทั้งพิจารณาคุณสมบัติผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งทุกระดับทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้งเพื่อให้แน่ใจได้ว่า บุคคลเหล่านี้มีความภักดีต่ออุดมการณ์ปฏิวัติอิสลาม นอกจากนี้ ยังมีอำนาจในการใช้สิทธิยับยั้งการออกกฎหมายบางฉบับให้รัฐสภานำกลับไปแก้ไขใหม่ได้ หากเห็นว่าขัดกับรัฐธรรมนูญและหลักชะรีอะฮ์

สภาผู้ชี้ขาด (Expediency Discernment Council) เป็นองค์กรที่มีอำนาจมากที่สุดองค์กรหนึ่ง สมาชิกทั้งหมดมาจากการแต่งตั้งโดยผู้นำสูงสุด วาระดำรงตำแหน่ง 5 ปี สมาชิกสภาชุดปัจจุบันมี 28 คน ทำหน้าที่ให้คำแนะนำด้านนโยบายแก่ผู้นำสูงสุด ฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ รวมทั้งไกล่เกลี่ยกรณีสภาพิทักษ์รัฐธรรมนูญและรัฐสภามีความเห็นไม่ตรงกันเกี่ยวกับข้อกฎหมาย

พรรคการเมืองสำคัญ แบ่งเป็นพรรคการเมืองฝ่ายอนุรักษ์นิยม ได้แก่ 1) Combatant Clergy Association 2) Followers of the Guardianship of the Jurisprudent ของนายอะลี ลารีญานี อดีตประธานรัฐสภา 3) Front of Islamic Revolution Stability 4) Islamic Coalition Party 5) Militant Clerics Society 6) Islamic Iran Developers Coalition (Abadgaran) พรรคอนุรักษนิยมใหม่ของอดีตประธานาธิบดีมะห์มูด อะห์มัดดีเนญอด 7) United Front of Principlists 7) Broad Popular Coalition of Principalists ซึ่งเป็นพรรคอนุรักษนิยมเคร่งจารีต และพรรคการเมืองฝ่ายปฏิรูป ได้แก่ 8) Council for Coordinating the Reforms Front แนวร่วมพรรคการเมืองฝ่ายปฏิรูปที่มีพรรค Islamic Iran Participation Front ของอดีตประธานาธิบดีมุฮัมมัด คอตามี เป็นแกนนำ 9) Moderation and Development Party ของประธานาธิบดีฮะซัน รูฮานี 10) National Trust Party ของนายมะฮ์ดี กัรรูบี อดีตประธานรัฐสภา นอกจากนี้ ยังมีกลุ่ม Green Path of the Hope ของนายมีร์ ฮอสเซน มุซาวิ นักการเมืองสายปฏิรูป ผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีเมื่อปี 2552 ซึ่งไม่ได้ขออนุญาตกระทรวงมหาดไทยเพื่อจัดตั้งเป็นกลุ่ม/พรรคการเมืองอย่างเป็นทางการตามกฎหมาย

เศรษฐกิจ ขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในตะวันออกกลาง แต่การที่รัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการควบคุมระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการควบคุมราคาสินค้าและอุดหนุนการผลิตสินค้าบางรายการ โดยปล่อยให้ภาคเอกชนมีบทบาทจำกัดเฉพาะธุรกิจขนาดเล็ก เช่น การเกษตร การบริการ ทำให้เกิดการบิดเบือนของกลไกตลาด นอกจากนี้ รัฐบาลยังต้องพึ่งพารายได้จากอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซเป็นหลัก นับตั้งแต่มีการค้นพบแหล่งน้ำมันในประเทศเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 อย่างไรก็ดี รัฐบาลสมัยอดีตประธานาธิบดีอะห์มัดดีเนญอด พยายามดำเนินนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจให้เสรีมากขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งการลดการอุดหนุนราคาสินค้าประเภทอาหารและพลังงานเพื่อลดภาระของรัฐ หลังจากประสบปัญหาขาดดุลงบประมาณ ปัญหาเงินเฟ้อและการว่างงานสูงอย่างต่อเนื่อง ขณะที่รัฐบาลของประธานาธิบดีรูฮานี ซึ่งได้รับเลือกตั้งต่อจากอดีตประธานาธิบดีอะห์มัดดีเนญอด เมื่อ มิ.ย.2556 และชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีเป็นสมัยที่ 2 เมื่อ พ.ค.2560 ดำเนินนโยบายปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ โดยมุ่งเสริมความแข็งแกร่งให้แก่ภาคการเงินและการธนาคาร สร้างบรรยากาศทางธุรกิจเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ และกระตุ้นการเติบโตของภาคเอกชน ทั้งนี้ อิหร่านปฏิรูปเศรษฐกิจด้วยระบบตลาดเพื่อหวังปูทางไปสู่การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ในอนาคต

ทรัพยากรธรรมชาติสำคัญ : น้ำมันดิบมีปริมาณสำรองที่พิสูจน์ทราบแล้วประมาณ 208,600 ล้านบาร์เรล (มากเป็นอันดับ 4 ของโลก) กำลังผลิตวันละ 2.356 ล้านบาร์เรล และส่งออกได้วันละประมาณ 651,000 บาร์เรล (ข้อมูลปี 2562 ของ OPEC) ทั้งนี้ บริษัทน้ำมันแห่งชาติ (National Iranian Oil Company-NIOC) ของรัฐบาลอิหร่าน มีแผนจะเพิ่มกำลังการผลิตน้ำมันดิบอยู่ในระดับมากกว่าวันละ 4.5 ล้านบาร์เรล ภายในปี 2565 สำหรับก๊าซธรรมชาติ มีปริมาณสำรองที่พิสูจน์ทราบแล้ว 33.98 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร (มากเป็นอันดับ 2 ของโลก) กำลังผลิตวันละประมาณ 253,773 ล้านลูกบาศก์เมตร และส่งออกได้วันละ 8,800 ล้านลูกบาศก์เมตร (ข้อมูลปี 2562 ของ OPEC) นอกจากนี้ ยังมีแร่ธาตุสำคัญได้แก่ ถ่านหิน โครเมียม ทองแดง แร่เหล็ก ตะกั่ว แมงกานีส สังกะสี และกำมะถัน

สกุลเงิน ตัวย่อสกุลเงิน : เรียล (Rial)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : 1 ดอลลาร์สหรัฐ : 42,121 เรียล

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : 1 บาท : 1,395.78 เรียล (พ.ย.2563)

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) : 610,660 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณการปี 2563 ของ IMF)

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ : - 5%

ดุลบัญชีเดินสะพัด : - 3,124 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ : 8,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี : 11,960 ดอลลาร์สหรัฐ

อัตราเงินเฟ้อ : 30.5%

อัตราการว่างงาน : 12.2%

แรงงาน : 28.03 ล้านคน (ประมาณการปี 2563 ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ)

ดุลการค้าระหว่างประเทศ : ได้เปรียบดุลการค้า 12,772 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ข้อมูลเมื่อปี 2562 ของ WTO)

มูลค่าการส่งออก : 54,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออก : ปิโตรเลียม ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ พลาสติก สารเคมีอินทรีย์ เหล็กหล่อและเหล็กกล้า

สินแร่ ผักและผลไม้ ปุ๋ย เกลือ กำมะถัน ปูนซีเมนต์ และทองแดง

ประเทศส่งออกสินค้าสำคัญ : จีน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ อิรัก ตุรกี เกาหลีใต้ อัฟกานิสถาน อินเดีย ปากีสถาน

อินโดนีเซีย โอมาน ไทย และอาเซอร์ไบจาน

มูลค่าการนำเข้า : 41,828 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้านำเข้า : เครื่องจักรสำหรับภาคอุตสาหกรรม คอมพิวเตอร์ ัญชีพืช เครื่องจักรและอุปกรณ์ไฟฟ้า เวชภัณฑ์

ยานพาหนะ เมล็ดพืช น้ำมัน อุปกรณ์ทางการแพทย์ สารเคมีอินทรีย์

ประเทศนำเข้าสินค้าสำคัญ : จีน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ อินเดีย ตุรกี เยอรมนี สวิตเซอร์แลนด์ เกาหลีใต้

รัสเซีย อิตาลี และสหราชอาณาจักร

การทหาร กองทัพอิหร่านมีขีดความสามารถมากที่สุดประเทศหนึ่งในตะวันออกกลาง อิหร่านใช้งบประมาณด้านการทหารเมื่อปี 2562 ประมาณ 17,428 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (3.8% ของ GDP) นอกจากนี้ การที่อิหร่านต้องพัฒนาอาวุธขึ้นมาใช้งานเอง ในช่วงที่ต้องเผชิญมาตรการลงโทษทางเศรษฐกิจของสหประชาชาติ (UN) และประเทศมหาอำนาจตะวันตก ส่งผลให้อุตสาหกรรมทางทหารของอิหร่านมีความก้าวหน้าและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันอิหร่านสามารถผลิตรถถัง ยานยนต์หุ้มเกราะ อาวุธปล่อยนำวิถี เรือดำน้ำ เรือรบ เรือพิฆาตติดตั้งอาวุธปล่อยนำวิถีระบบเรดาร์ เฮลิคอปเตอร์ เครื่องบินขับไล่ และอากาศยานไร้คนขับ (UAV หรือ Drone) ซึ่งองค์การอุตสาหกรรมการบินของอิหร่าน (Iran Aviation Industries Organization) อ้างเมื่อ

ธ.ค.2561 ว่าศักยภาพการผลิต UAV ของอิหร่านอยู่ในอันดับ 5 ของโลก ขณะเดียวกันอิหร่านยังเป็น 1 ใน 5 ประเทศที่กองทัพมีขีดความสามารถในการทำงานบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (cyber-warfare)

ผู้นำสูงสุดของอิหร่านเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดโดยตำแหน่ง มีสิทธิ์ขาดเพียงผู้เดียวในการประกาศและยุติสงคราม รวมทั้งมีอำนาจในการแต่งตั้งและถอดถอนผู้บัญชาการเหล่าทัพต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น

1) กองทัพแห่งชาติ (Islamic Republic of Iran Regular Forces) หรือ Artesh อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของกองบัญชาการใหญ่ของกองทัพแห่งชาติ (General Headquarters of Armed Forces) ขณะที่กระทรวงกลาโหมรับผิดชอบการวางแผนส่งกำลังบำรุงและจัดสรรงบประมาณให้แก่เหล่าทัพต่าง ๆ แต่ไม่เกี่ยวข้องกับการบัญชาการปฏิบัติการในสนามรบ ทั้งนี้ กองทัพแห่งชาติมีกำลังพลทั้งสิ้น 350,000 นาย ประกอบด้วย

- ทบ. กำลังพลประจำการ 130,000 นาย กำลังพลสำรอง 220,000 นาย ยุทโธปกรณ์สำคัญ ได้แก่ รถถัง (MBT) ที่ผลิตขึ้นเองรุ่น T-72S จำนวน 480 คัน รุ่น M-60A1 จำนวน 150 คัน รุ่น T-62 กว่า 75 คัน รุ่น Chieftain Mk3/Mk5 จำนวน 100 คัน (เป็นรถถังของสหราชอาณาจักร ที่ประจำการตั้งแต่สมัยซาร์) รุ่น T-54/T-55/Type-59/Safir-74 จำนวน 540 คัน รุ่น M47/M48 จำนวน 168 คัน (เป็นรถถังของสหรัฐฯ ที่ประจำการตั้งแต่สมัยซาร์) รุ่น Karrar (ใช้รุ่น T-90MS ของรัสเซียเป็นต้นแบบ) รุ่น Tiam (ใช้รุ่น M47/M48 ของสหรัฐฯ เป็นต้นแบบ) และรุ่น Zulfiqar (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) รถถังเบา (LT/TK) รุ่น Scorpion กว่า 80 คัน ยานยนต์ลาดตระเวนหุ้มเกราะ (RECCE) รุ่น EE-9 Cascavel จำนวน 35 คัน ยานยนต์อเนกประสงค์หุ้มเกราะ (IFV) รุ่น BMP-1 จำนวน 210 คัน รุ่น BMP-2 จำนวน 400 คัน และรุ่น BMT-2 Cobra (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) รถสายพานลำเลียงหุ้มเกราะ (APC) รุ่น Boragh จำนวน 140 คัน รุ่น M113 จำนวน 200 คัน รุ่น BTR-50/BTR-60 จำนวน 300 คัน และรุ่น Rakhsh (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) จรวดนำวิถีต่อต้านรถถัง (MSL) แบบ MANPATS รุ่น 9K11 Malyutka รุ่น 9K11 Fagot รุ่น 9K113 Konkurs รุ่น Saeqhe และรุ่น Toophan (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ปืนไร้แรงสะท้อนถอยหลังต่อต้านรถถัง (RCL) ขนาดต่าง ๆ กว่า 200 กระบอก ปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยานและเครื่องยิงลูกระเบิด (ARTILLERY) จำนวนกว่า 6,798 กระบอก ปืนใหญ่วิถีราบ (GUNS) รุ่นและขนาดต่าง ๆ รวม 1,122 กระบอก ขีปนาวุธและอาวุธปล่อยทางยุทธวิธีแบบพื้นสู่พื้น (SRBM) รุ่น CSS-8 รุ่น Shahin-1/Shahin-2 รุ่น Nazeat และรุ่น Oghab (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) เครื่องบินลำเลียง (TPT) เฮลิคอปเตอร์แบบโจมตี (ATK) และแบบลำเลียง (TPT) รุ่นต่าง ๆ กว่า 230 เครื่อง อากาศยานไร้คนขับสำหรับภารกิจลาดตระเวนและสอดแนมรุ่น Mohajer 3/4 รุ่น Mohajer 2 รุ่น Shahed 129 และรุ่น Ababil (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ขีปนาวุธแบบพื้นสู่อากาศ (SAM) รุ่น FM-80 รุ่น 9K36 Strela-3 รุ่น 9K32 Strela-2 รุ่น Misaq 1/Misaq 2 รุ่น 9K338 Iгла-S และรุ่น HN-5A (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน)

- ทร. เป็นกองกำลังที่มีขนาดเล็กที่สุดในกองทัพแห่งชาติ กำลังพลประจำการ 18,000 นาย ในจำนวนนี้เป็นนาวิกโยธินประมาณ 2,600 นาย แต่มีศักยภาพสูงที่จะก่อความเสียหายทางขนส่งน้ำมันในช่องแคบฮอร์มุซ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางพลังงานและเศรษฐกิจโลกโดยรวม ยุทโธปกรณ์สำคัญ ได้แก่ เรือดำน้ำปราบเรือดำน้ำ (SSK) ชั้น Kilo จากรัสเซียจำนวน 3 ลำ เรือดำน้ำใล้ฝั่ง (SSC) ชั้น Fateh จำนวน 1 ลำ เรือดำน้ำเล็ก (SSW/SSM) ชั้น Ghadir จำนวน 14 ลำ และชั้น Nahang จำนวน 1 ลำ เรือคอร์เวต (เรือรบผิวน้ำ

ขนาดเล็กติดตั้งซีปนาวุธ) ชั้น Jamaran จำนวน 2 ลำ ชั้น Alvand จำนวน 3 ลำ และชั้น Bayandor จำนวน 2 ลำ เรือตรวจการณ์ติดตั้งซีปนาวุธนำวิถีปราบเรือดำน้ำ (PCFG) ชั้น Kaman จำนวน 13 ลำ เรือตรวจการณ์ติดตั้งซีปนาวุธนำวิถีต่อต้านเรือ (PBG) ชั้น Hendijan จำนวน 3 ลำ ชั้น Kayvan จำนวน 3 ลำ และชั้น Parvin จำนวน 3 ลำ เรือตรวจการณ์โจมตีเร็ว (PBFT) แบบกึ่งดำน้ำ ชั้น Kajami จำนวน 3 ลำ เรือตรวจการณ์ชายฝั่ง (PBF/PB) ชั้น MIL55 จำนวน 1 ลำ ชั้น C14 จำนวน 9 ลำ ชั้น Hendijan จำนวน 9 ลำ ชั้น MkII จำนวน 6 ลำ และชั้น MKIII จำนวน 10 ลำ เรือยกพลขึ้นบกขนาดกลาง (LSM) ชั้น Farsi จำนวน 3 ลำ เรือยกพลขึ้นบกขนาดใหญ่ (LST) ชั้น Hengam จำนวน 3 ลำ เรือสนับสนุนการยกพลขึ้นบก (LSL/LSSL) ชั้น Fouque จำนวน 6 ลำ เรือระบายพลขนาดใหญ่ (LCU) ชั้น Liyan 110 จำนวน 1 ลำ และชั้นอื่น ๆ รวม 11 ลำ เรือสนับสนุนกำลังพล ยุทโธปกรณ์ และปฏิบัติการทางน้ำชั้นอื่น ๆ รวม 18 ลำ ระบบซีปนาวุธต่อต้านเรือผิวน้ำรุ่น C-701 Kosar รุ่น C-704 Nasr รุ่น C-802 Noor รุ่น C-802A Ghader และ รุ่น Ra'ad (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) นอกจากนี้มีการประจำการเครื่องบิน เฮลิคอปเตอร์แบบโจมตีและแบบลำเลียงรุ่นต่าง ๆ รวมประมาณ 46 เครื่องในหน่วยนาวิกโยธิน ทั้งนี้ เรือดำน้ำและเรือรบส่วนใหญ่เป็นยุทโธปกรณ์ที่อิหร่านพัฒนาและผลิตขึ้นใช้เอง

- ทอ. เป็นกองกำลังที่ค่อนข้างมีปัญหา เพราะแม้มีกำลังพลถึง 18,000 นาย แต่มีเครื่องบินรบที่สามารถใช้การได้ประมาณ 333 เครื่อง ส่วนใหญ่เข้าประจำการตั้งแต่สมัยซาคห์ ด้วยเหตุนี้อิหร่านจึงพยายามพัฒนาเครื่องบินขึ้นเองเพื่อทดแทนของเก่า รวมทั้งสั่งซื้อเครื่องบินรบรุ่น Su-30 MKM จำนวน 250 เครื่อง เครื่องบินเติมน้ำมันกลางอากาศรุ่น Il-78 MKI จากรัสเซียจำนวน 20 เครื่อง และเครื่องบินขับไล่ J-10 จากจีนจำนวน 2 ผูกบิน อากาศยานที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องบินขับไล่ (FTR) รุ่น F-5B จำนวน 20 เครื่องรุ่น F-5E/F มากกว่า 55 เครื่อง รุ่น F-7M จำนวน 24 เครื่อง รุ่น F-14 จำนวน 43 เครื่อง รุ่น MiG-29/U/UB จำนวน 36 เครื่อง รุ่น Azarakhsh มากกว่า 6 เครื่อง เครื่องบินขับไล่และโจมตีภาคพื้นดิน (FAG) รุ่น F-4D/E จำนวน 64 เครื่อง รุ่น F-1E จำนวน 10 เครื่อง รุ่น Saegheh มากกว่า 6 เครื่อง รุ่น Su-22M4 มากกว่า 7 เครื่อง และรุ่น Su-22UM-3K มากกว่า 3 เครื่อง เครื่องบินโจมตีภาคพื้นดิน (ATK) รุ่น Su-24MK จำนวน 29 เครื่อง รุ่น Su-25K จำนวน 7 เครื่อง และรุ่น Su-25UBK จำนวน 3 เครื่อง เครื่องบินปราบเรือดำน้ำ (ASW) รุ่น P-3F Orion จำนวน 3 เครื่องเครื่องบินขับไล่และลาดตระเวน (ISR) รุ่น RF-4E Phantom มากกว่า 6 เครื่อง เครื่องบินลำเลียงและลาดตระเวน (TKR/TPT) รุ่นต่าง ๆ รวม 119 เครื่อง เฮลิคอปเตอร์โจมตีรุ่น Bell 412 จำนวน 2 เครื่อง และเฮลิคอปเตอร์ลำเลียง (MRH/TPT) รุ่นต่าง ๆ กว่า 34 เครื่อง ซีปนาวุธนำวิถีต่อสู้อากาศยานแบบพื้นสู่อากาศ (SAM) พิสัยไกล รุ่น S-200 Angara จำนวน 10 ลูก รุ่น S-300PMU2 จำนวน 32 ลูก พิสัยกลางรุ่น MIM-23BI-HAWK มากกว่า 150 ลูก รุ่น S-75 Dvina จำนวน 45 ลูก พิสัยใกล้รุ่น FM-80 จำนวน 250 ลูก รุ่น 9K331 Tor-M1 จำนวน 29 ลูก เครื่องยิงซีปนาวุธแบบ SAM ชนิดประทับบ่าและนำวิถีด้วยอินฟราเรด (Point-defence) รุ่น Rapier จำนวน 30 เครื่อง รุ่น FIM-92A Stinger และรุ่น 9K32 Strela-2 (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยานรุ่น ZU-23 และรุ่น Oerlikon (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) อาวุธปล่อยนำวิถีแบบอากาศสู่อากาศ (AAM) รุ่น PL-2A รุ่น PL-7 รุ่น R-60 รุ่น R-73 รุ่น AIM-9J รุ่น R-27 รุ่น AIM-7E-2 และรุ่น AIM-54 (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) อาวุธปล่อยนำวิถีแบบอากาศสู่พื้นรุ่น AGM-65A รุ่น Kh-25 รุ่น Kh-25ML และรุ่น Kh-29L/T (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ซีปนาวุธต่อต้านเรือ

(ASHM) รุ่น C-801K ซีปนาวุธต่อต้านเรดาร์ (ARM) รุ่น Kh-58 และระเบิดนำวิถี (BOMBS) รุ่น GBU-87/B ที่อิหร่านผลิตขึ้นเอง (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน)

- กองกำลังป้องกันภัยทางอากาศ เป็นกองกำลังที่แยกตัวออกมาจาก ทอ. มีกำลังพล 12,000 นาย ประจําการซีปนาวุธสำคัญ ได้แก่ ซีปนาวุธนำวิถีต่อสู้อากาศยานแบบพื้นสู่อากาศ (SAM) พิสัยไกล รุ่น S-200 Angara จำนวน 10 ลูก รุ่น S-300PMU2 จำนวน 32 ลูก รุ่น Bavar-373 (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) พิสัยกลาง รุ่น MIM-23B มากกว่า 150 ลูก รุ่น S-75 จำนวน 45 ลูก รุ่น Talash (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) พิสัยใกล้ รุ่น FM-80 จำนวน 250 ลูก รุ่น 9K331 จำนวน 29 ลูก เครื่องยิงซีปนาวุธนำวิถีด้วยอินฟราเรด (Point-defence) รุ่น Rapier จำนวน 30 เครื่อง และรุ่น Misaq (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน รุ่น ZU-23-2 และรุ่น GDF-002 (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน)

2) กองกำลังพิทักษ์การปฏิวัติอิสลาม (Islamic Revolutionary Guards Corps-IRGC) หรือ Pasdaran ขึ้นตรงต่อผู้นำสูงสุด มีกำลังพลมากกว่า 190,000 นาย ประกอบด้วย

- ทบ.ของ IRGC กำลังพลกว่า 150,000 นาย ภารกิจหลัก คือ การต่อต้านการก่อความไม่สงบภายในประเทศ ไม่ปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับอาวุธยุทโธปกรณ์

- ทร.ของ IRGC กำลังพล 20,000 นาย ในจำนวนนี้เป็นนาวิกโยธินประมาณ 5,000 นาย ยุทโธปกรณ์สำคัญ ได้แก่ เรือโจมตีเร็วขนาดเล็กชั้นต่าง ๆ จำนวน 1,500 ลำ เครื่องบินรุ่น Bavar-2 ที่ผลิตเอง เฮลิคอปเตอร์รุ่น Mi-17 จากจีน อาวุธปล่อยต่อต้านเรือรุ่น C-701 Kosar รุ่น C-704 Nasr และรุ่น C-802 ที่ผลิตเอง และรุ่น HY-2 จากจีน แต่ไม่ปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับจำนวน เรือตรวจการณ์ชั้นต่าง ๆ รวม 126 ลำ เรือสะเทินน้ำสะเทินบก ลำเลียงพลและยุทโธปกรณ์ และเรือสนับสนุนกำลังพล ชั้นต่าง ๆ แต่ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน นอกจากนี้ยังมีเฮลิคอปเตอร์แบบลำเลียงมากกว่า 5 ลำ

- ทอ.ของ IRGC มีกำลังพลในประจําการประมาณ 15,000 นาย แต่มียุทโธปกรณ์สำคัญ ได้แก่ เครื่องบินรุ่น Sukhoi Su-25 จำนวน 10 เครื่อง อากาศยานไร้คนขับสำหรับภารกิจลาดตระเวนและสอดแนมที่อิหร่านผลิตขึ้นเองรุ่น Ababil รุ่น Mohajer I/II/III/VI และรุ่น Shahed 129 ซึ่งไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน นอกจากนี้ ยังมีกองกำลังซีปนาวุธ (Missile Force) อยู่ในกำกับ และมีซีปนาวุธที่ผลิตเอง ได้แก่ ซีปนาวุธทิ้งตัวพิสัยกลางแบบพื้นสู่อากาศ ระยะยิงไกลกว่า 1,000 กม. หลายรุ่น เช่น รุ่น Shahab-3 รุ่น Ghadr-1 รุ่น Emad-1 รุ่น Sajjil-2 ซึ่งมีจำนวนรวมกันมากถึง 50 ลูก ซีปนาวุธทิ้งตัวพิสัยใกล้แบบพื้นสู่อากาศ ระยะยิงไกล 300-1,000 กม. หลายรุ่น เช่น รุ่น Fateh 110 รุ่น Khalij Fars รุ่น Shahab-1/-2 และรุ่น Zelzal ซึ่งมีจำนวนรวมกันมากถึง 100 ลูก จรวดร่อน รุ่น Quds-1 (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ซีปนาวุธนำวิถีต่อสู้อากาศยานแบบพื้นสู่อากาศ (SAM) พิสัยกลาง รุ่น Khordad เครื่องยิงซีปนาวุธนำวิถีด้วยอินฟราเรด (Point-defence) รุ่น Misaq (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) และระเบิดนำวิถี (BOMBS) รุ่น Sadid ที่อิหร่านผลิตขึ้นเอง (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน)

- กองกำลังปฏิบัติการพิเศษหรือ Qods Force (ตั้งชื่อตามนครอัลกุดส์หรือเยรูซาเลมที่ปัจจุบันอยู่ภายใต้การยึดครองของอิสราเอล) เป็นหน่วยปฏิบัติการพิเศษต่างประเทศ คาดว่ามีกำลังพลในประจําการประมาณ 5,000-15,000 นาย

- กองกำลังอาสาสมัครทหารพราน (Basij Force) ซึ่งอิหร่านอ้างว่ามีสมาชิกมากถึง 12.6 ล้านนาย แต่มีการคาดการณ์ว่าน่าจะมีกำลังพลประจําการอยู่ที่ 600,000 นาย และอาจเรียกกระดมพลในกรณีที่เกิดเหตุจำเป็นได้อีก 1 ล้านคน นอกจากนี้ยังมีกองกำลังป้องกันชายแดนประมาณ 40,000-60,000 คน

ปัญหาด้านความมั่นคง

นับจากอิหร่านเปลี่ยนแปลงการปกครอง (การปฏิวัติอิสลามในอิหร่าน) เมื่อปี 2522 อิหร่านเผชิญกับปัญหาท้าทายรอบด้านที่ส่งผลกระทบต่อมาถึงปัจจุบัน ได้แก่

1) ความหวาดระแวงจากรัฐอาหรับเพื่อนบ้าน เฉพาะอย่างยิ่งการที่รัฐกษัตริย์รอบอ่าวอาหรับ เคยสนับสนุนอิรักให้เข้ารุกรานจังหวัดคูชีสถานของอิหร่านเมื่อ 22 ก.ย.2523 จนกลายเป็นชนวนสงครามอิรัก-อิหร่าน ที่ยืดเยื้อถึง 8 ปี เพื่อตอบโต้การดำเนินนโยบายส่งออกการปฏิวัติอิสลามของอิหร่าน อย่างไรก็ตาม แม้อิรักกับอิหร่านจะยุติสงครามด้วยการทำข้อตกลงหยุดยิงเมื่อ 20 ส.ค.2531 แต่ความหวาดระแวงของรัฐกษัตริย์รอบอ่าวอาหรับยังคงดำรงอยู่ เนื่องจากกังวลว่าอิหร่านจะใช้อิทธิพลผ่านชุมชนมุสลิมชีอะฮ์ ก่อเหตุวุ่นวายทางการเมืองขึ้นในประเทศของตน

2) ความขัดแย้งกับประเทศมหาอำนาจตะวันตก โดยเฉพาะกับสหรัฐฯ ที่ตัดความสัมพันธ์ทางการทูตและยังคงใช้มาตรการคว่ำบาตรฝ่ายเดียวต่ออิหร่านหลังเกิดเหตุนักศึกษานิเวศวิทยาอิหร่านบุกยึดสถานทูตสหรัฐฯ ในกรุงเตหะราน เมื่อ 4 พ.ย.2522 และจับเจ้าหน้าที่สหรัฐฯ เป็นตัวประกันไว้ 444 วัน ส่วนความขัดแย้งในประเด็นโครงการพัฒนานิวเคลียร์ของอิหร่านที่ยืดเยื้อมานานถึง 13 ปี ฝ่อกลายนับจากอิหร่านกับ P5+1 (สมาชิกถาวร UNSC และเยอรมนี) บรรลุแผนปฏิบัติการร่วมเพื่อยุติปัญหาเกี่ยวกับโครงการพัฒนานิวเคลียร์ของอิหร่าน (Joint Comprehensive Plan of Action-JCPOA) เมื่อปี 2558 และนำไปสู่การที่มหาอำนาจตะวันตกยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรทางการเงินและภาคพลังงานของอิหร่านนับตั้งแต่ ม.ค.2559 แต่การที่อิหร่านไม่ยอมยุติการดำเนินโครงการพัฒนาซีปนาวุธและยังถูกกล่าวหาว่าสนับสนุนกลุ่มก่อการร้าย ก็เป็นเหตุให้รัฐบาลสหรัฐฯ สมัยประธานาธิบดีบารัก โอบามา ยังคงบังคับใช้มาตรการลงโทษอิหร่านฝ่ายเดียวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาซีปนาวุธ การก่อการร้าย และการละเมิดสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตาม ความขัดแย้งในประเด็นโครงการพัฒนานิวเคลียร์ของอิหร่าน กลับมาตึงเครียดและทวีความรุนแรงอีกนับจากรัฐบาลสหรัฐฯ สมัยประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ถอนตัวเพียงฝ่ายเดียวจาก JCPOA เมื่อ 9 พ.ค.2561 และนำมาตราการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่ออิหร่านในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการนิวเคลียร์ กลับมาบังคับใช้เพื่อกดดันให้อิหร่านยุติการพัฒนาโครงการนิวเคลียร์และการขยายอิทธิพลในภูมิภาค

3) การพยายามก่อเหตุของกลุ่มก่อการร้ายและกลุ่มติดอาวุธ เห็นได้จากเหตุโจมตีรัฐสภาและสุสานอิหม่ามโคมัยนี ในกรุงเตหะรานเมื่อ 7 มิ.ย.2560 (มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 17 คน) ซึ่งถูกระบุว่าเป็นการก่อการร้ายของกลุ่ม Islamic State (IS) และถือเป็นการครั้งแรกที่กลุ่ม IS ประสบความสำเร็จในการก่อเหตุโจมตีในอิหร่าน ขณะเดียวกันอิหร่านยังเผชิญกับความพยายามก่อเหตุรุนแรงของกลุ่มติดอาวุธที่ต่อต้านรัฐบาล ซึ่งมีหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มญุนดูลลอฮ์ หรือ People's Resistance Movement of Iran (PRMI) ที่ต่อสู้ด้วยแนวทางรุนแรงเพื่อเรียกร้องสิทธิของมุสลิมซุนนีในอิหร่าน กลุ่ม al-Ahvaziya ซึ่งต้องการแบ่งแยกดินแดนและเคลื่อนไหวในจังหวัดคูชีสถานทางภาคใต้ของอิหร่าน โดยอ้างเป็นผู้ก่อเหตุกราดยิงในพิธีสวนสนามในเมืองอะห์วาซทางภาคใต้ของอิหร่านเมื่อ 22 ก.ย.2561 (มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 25 คน) กลุ่ม People's Free Life Party of Kurdistan (PJAK) กลุ่มชาตินิยมชาวเคิร์ด ซึ่งต้องการสถาปนารัฐของชาวเคิร์ด และกลุ่ม Mujahedin-e-Khalq Organization (MEK หรือ MKO) ที่มีอุดมการณ์สังคมนิยมมาร์กซิสต์ ซึ่งต้องการโค่นล้มระบอบสาธารณรัฐอิสลาม

โดยกลุ่ม PJAK และกลุ่ม MKO ใช้ปฏิบัติการข้ามพรมแดนจากที่มั่นในภาคเหนือของอิรักเข้ามาลอบวางระเบิดสถานที่สำคัญ โจมตีเจ้าหน้าที่ทหาร และลอบสังหารบุคคลสำคัญ

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ CICA, CP, D-8, ECO, FAO, G-15, G-24, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, MIGA, NAM, OIC, OPCW, OPEC, PCA, UN, UNAMID, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNITAR, UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO นอกจากนี้ ยังมีสถานะเป็นผู้สังเกตการณ์ของ SAARC, SCO, WTO

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แม้ว่าอิหร่านจะเผชิญกับข้อจำกัดด้านงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกและความร่วมมือจากต่างประเทศ จากการตกอยู่ภายใต้มาตรการลงโทษของมหาอำนาจตะวันตก แต่นักวิทยาศาสตร์อิหร่านยังสามารถประสบความสำเร็จในการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง และมีศักยภาพระดับโลก เฉพาะอย่างยิ่งในสาขาเทคโนโลยีชีวภาพ และนาโนเทคโนโลยี โดยสามารถโคลนนิ่งแกะสำเร็จเมื่อปี 2549 ขณะที่การวิจัยด้าน Stem cell มีความก้าวหน้าอยู่ใน 10 อันดับแรกของโลก และมีความก้าวหน้าด้านนาโนเทคโนโลยีเป็นอันดับที่ 7 ของโลก ขณะเดียวกัน ยังประสบความสำเร็จในการพัฒนาเทคโนโลยีด้านอวกาศอย่างต่อเนื่อง เช่น การส่งดาวเทียมสอดแนม Sina-1 ซึ่งเป็นดาวเทียมที่ผลิตได้เองดวงแรกขึ้นสู่วงโคจรโลกได้สำเร็จเมื่อปี 2549 การส่งดาวเทียม Omid ด้วยจรวดนำส่ง Safir ที่ผลิตได้เองขึ้นสู่วงโคจรโลกได้สำเร็จเมื่อปี 2552 ซึ่งทำให้อิหร่านกลายเป็นชาติที่ 9 ในโลกที่สามารถผลิตดาวเทียมและจรวดนำส่งดาวเทียมได้เอง การส่งแคปซูล Pishgam ที่ผลิตได้เองโดยยิงขึ้นสู่อวกาศได้สำเร็จเป็นครั้งแรกเมื่อ ม.ค.2556 และการทดลองยิงจรวด Simorgh ที่ผลิตได้เองและมีขีดความสามารถในการนำส่งดาวเทียมพร้อมกันหลายดวงขึ้นสู่วงโคจรโลกได้สำเร็จเมื่อ ก.ค.2560 รวมทั้งมีแผนส่งมนุษย์คนแรกขึ้นสู่อวกาศในอนาคต นอกจากนี้ ยังมีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีนิวเคลียร์ โดยมีขีดความสามารถในการควบคุมวัฏจักรการผลิตเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ได้ครบทั้งวงจร แต่มหาอำนาจตะวันตกตั้งข้อสงสัยว่าอาจมีความพยายามลักลอบนำเอาเทคโนโลยีดังกล่าวไปพัฒนาเป็นอาวุธนิวเคลียร์

การขนส่งและโทรคมนาคม ท่าอากาศยาน 319 แห่ง ใช้งานได้ดี 140 แห่ง โดยมีท่าอากาศยานนานาชาติสำคัญ ได้แก่ ท่าอากาศยาน Imam Khomeini กับท่าอากาศยาน Mehrabad ที่เตหะราน ท่าอากาศยาน Shahid Beheshti ที่อิสฟาฮาน ท่าอากาศยาน Shahid Dastghaib ที่ชีราซ ท่าอากาศยาน Shahid Hashemi Nejad ที่มัชฮัด ท่าอากาศยาน Tabriz ที่ตบรีซ และท่าอากาศยาน Bandar Abbas ที่บันดร์อับบาส การขนส่งทางน้ำมีท่าเรือทางทะเลที่สำคัญ ได้แก่ ท่าเรือ Bandar-e Assaluyeh ท่าเรือ Bandar Abbas และท่าเรือ Bandar-e Imam Khomeini เส้นทางรถไฟระยะทางรวม 13,500 กม. (ข้อมูลปี 2562 ขององค์การรถไฟแห่งชาติอิหร่าน) ถนนระยะทาง 223,485 กม. (ข้อมูลปี 2561) ท่อส่งผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมระยะทาง 38,906 กม. (ข้อมูลปี 2559) การโทรคมนาคม: โทรศัพท์พื้นฐานให้บริการประมาณ 28.95 ล้านเลขหมาย โทรศัพท์เคลื่อนที่ 118.06 ล้านเลขหมาย จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 70% ของจำนวนประชากร 84.92 ล้านคน (ประมาณการปี 2562)

ของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ) รหัสประเทศสำหรับโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ +98 รหัสอินเทอร์เน็ต .ir เว็บไซต์การท่องเที่ยว: <http://www.tourismiran.ir/>

การเดินทาง สายการบินไทยไม่มีเที่ยวบินตรง กรุงเทพฯ-เตหะราน (ประมาณ 5,450 กม.) ทั้งนี้ สายการบินไทยเคยเปิดให้บริการเที่ยวบินตรง กรุงเทพฯ (ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ)-เตหะราน (ท่าอากาศยาน Imam Khomeini) 4 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ เป็นครั้งแรกเมื่อ 1 ต.ค.2559 หลังจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติและมหาอำนาจตะวันตกผ่อนคลายมาตรการคว่ำบาตรอิหร่าน เมื่อ 16 ม.ค.2559 แต่จำนวนผู้โดยสารไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ส่งผลให้ขาดทุนอย่างต่อเนื่อง และต้องประกาศปิดเส้นทางบินดังกล่าวเมื่อ 1 มี.ค.2561 สำหรับสายการบินอิหร่าน ได้แก่ Iran Air (เป็นสายการบินแห่งชาติ) และ Mahan Air (เป็นสายการบินเอกชนอิหร่าน) ซึ่งก่อนหน้านี้รองรับเที่ยวบินตรงเตหะราน-กรุงเทพฯ เป็นการชั่วคราว เนื่องจากฝ่ายไทยระงับการบริการเติมน้ำมันแก่สายการบินอิหร่านตั้งแต่ปี 2555 (ตามมาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ) ปัจจุบัน Iran Air ยกเลิกเที่ยวบินมาไทย ขณะที่ Mahan Air กลับมาให้บริการเที่ยวบินมาไทย 6 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ (จันทร์-เสาร์) การเดินทางใช้เวลาประมาณ 7 ชม. เวลาที่อิหร่านช้ากว่าไทย 3 ชม. 30 นาที นอกจากนี้ อาจใช้บริการสายการบินอื่น ๆ เช่น Oman Air ของโอมาน Qatar Airways ของกาตาร์ Emirates ของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (UAE) และ Turkish Airline ของตุรกี โดยแต่ละสายการบินจะแวะพักที่ประเทศของตนก่อน (ไม่มีสายการบินที่ให้บริการเที่ยวบินตรง) นักท่องเที่ยวไทยที่ต้องการเดินทางเข้าอิหร่านต้องขอรับการตรวจลงตรา (Visa) ส่วนการขอรับการตรวจลงตราประเภทธุรกิจจะต้องมีหนังสือเชิญจากคู่ค้าในอิหร่านยื่นประกอบการขอ Visa

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม

1) ความขัดแย้งระหว่างอิหร่านกับสหรัฐฯ หลังจากสหรัฐฯ ถอนตัวจากข้อตกลงนิวเคลียร์ (JCPOA) ฝ่ายเดียวเมื่อ 9 พ.ค.2561 และนำมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่ออิหร่านกลับมาบังคับใช้ มีแนวโน้มปะทุและเพิ่มระดับความตึงเครียดจนอาจนำไปสู่การเผชิญหน้าทางทหาร จากการที่อิหร่านอาจเพิ่มการโจมตีผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ในภูมิภาคตะวันออกกลาง โดยใช้กลุ่มติดอาวุธ (Proxy) ที่อิหร่านหนุนหลังเพื่อตอบโต้สหรัฐฯ ที่เพิ่มมาตรการคว่ำบาตรเพื่อกดดันให้อิหร่านยุติการพัฒนานิวเคลียร์และขยายอิทธิพลในภูมิภาคตะวันออกกลาง ควบคู่กับการเพิ่มความเคลื่อนไหวทางทหารของสหรัฐฯ ในภูมิภาคตะวันออกกลาง ด้วยการส่งเรือรบและ UAVs เข้าไปปฏิบัติการกิจลาดตระเวนและรักษาความปลอดภัยในน่านน้ำสาบลิแวน อ่าวโอมานและช่องแคบฮอร์มุซซึ่งเชื่อมอ่าวอาหรับ/อ่าวเปอร์เซียของอิหร่าน โดยอ้างการป้องปรามอิหร่านที่มีพฤติกรรมเป็นภัยคุกคามต่อผลประโยชน์ของสหรัฐฯ และพันธมิตร เฉพาะอย่างยิ่งหลังจากเกิดเหตุโจมตีเรือบรรทุกน้ำมันของซาอุดีอาระเบีย นอร์เวย์ UAE และญี่ปุ่น ในน่านน้ำอ่าวโอมาน เมื่อ 12 พ.ค.2562 รวม 4 ลำ และเมื่อ 13 มิ.ย. 2562 รวม 2 ลำ และเหตุสหรัฐฯ ใช้ UAV ยิงขีปนาวุธโจมตี พล.ต.กอซิม สุลัยมานี ผบ.กองกำลัง Quds Force ของอิหร่าน และนายอบู มะห์ดี อัลมุฮันดิส หัวหน้ากลุ่ม Kataib Hezbollah และ รอง ผบ. Popular Mobilization Units (PMU) ของอิรัก เสียชีวิตที่อิรัก เมื่อ 3 ม.ค.2563

2) ความพยายามของอิหร่านในการใช้ข้อตกลงนิวเคลียร์ (JCPOA) เป็นเครื่องมือต่อรองกับประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป (EU) ซึ่งเป็นคู่สัญญา JCPOA ที่เหลือ (สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส และเยอรมนี) และต้องการให้อิหร่านรักษาพันธกรณีใน JCPOA ร่วมกับตนต่อไป โดยอิหร่านทยอยยุติการปฏิบัติตามพันธกรณีใน JCPOA อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ 8 ก.ค.2562 จนถึงปัจจุบัน เพื่อกดดันให้ประเทศสมาชิก EU ออกมาตรการหรือหลักประกันทางเศรษฐกิจ เพื่อช่วยรักษาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของอิหร่านที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการคว่ำบาตรอิหร่านฝ่ายเดียวของสหรัฐฯ ทั้งนี้ หากคู่สัญญาประเทศสมาชิก EU ไม่สามารถออกมาตรการเพื่อช่วยเหลืออิหร่านได้ อิหร่านอาจตัดสินใจถอนตัวจาก JCPOA แล้วกลับไปพัฒนาโครงการนิวเคลียร์โดยไม่ยอมรับการตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมด้านนิวเคลียร์จากประชาคมระหว่างประเทศ

3) เสถียรภาพของรัฐบาลอิหร่านภายใต้การบริหารของประธานาธิบดีอิหร่านคนใหม่ แทนประธานาธิบดีฮะซัน รูฮานี ที่จะหมดวาระการดำรงตำแหน่งเป็นสมัยที่ 2 ใน พ.ศ.2560 เนื่องจากห้วงปลายปี 2560 จนถึงปี 2562 รัฐบาลอิหร่านภายใต้การนำของประธานาธิบดีรูฮานี เผชิญการชุมนุมประท้วงของชาวอิหร่านในกรุงเตหะรานและอีกหลายเมือง เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศ เฉพาะอย่างยิ่งค่าครองชีพและอัตราการว่างงานที่อยู่ในระดับสูง ขณะเดียวกันยังเผชิญแรงกดดันจากกลุ่มการเมืองอนุรักษ์นิยมในรัฐสภาอิหร่าน ในประเด็นการดำเนินมาตรการเพื่อรับมือและตอบโต้สหรัฐฯ ที่นำมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจกลับมาบังคับใช้กับอิหร่านอีก เฉพาะอย่างยิ่งการคว่ำบาตรภาคพลังงานของอิหร่านที่ส่งผลกระทบต่อการส่งออกน้ำมันของอิหร่าน และการคว่ำบาตรภาคการเงินและธนาคารที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติ โดยเฉพาะภาคเอกชน EU และสหรัฐฯ หลายราย ตัดสินใจระงับการทำธุรกิจและถอนการลงทุนจากอิหร่านแล้ว เนื่องจากกังวลกับมาตรการลงโทษจากสหรัฐฯ

4) ท่าทีของอิหร่านต่อสงครามและความขัดแย้งที่เป็นสงครามตัวแทน (Proxy War) ระหว่างอิหร่านกับซาอุดีอาระเบียและพันธมิตรอาหรับในภูมิภาค ได้แก่

4.1) สงครามกลางเมืองในซีเรีย ซึ่งเป็นพันธมิตรหลักและเขตอิทธิพลอิหร่าน ที่ยังไม่ยุติรวมทั้งแนวโน้มการเจรจาสันติภาพเพื่อยุติความขัดแย้งในซีเรีย ที่อิหร่าน รัสเซีย และตุรกี ร่วมมือกันผลักดันการเจรจาดังกล่าวทั้งในรอบ Astana Talks และ Sochi Talks ที่มีขึ้นตั้งแต่ปลายปี 2559 ยังไม่บรรลุผลการเจรจาที่ทุกฝ่ายยอมรับได้

4.2) การสู้รบในเยเมนระหว่างรัฐบาลเยเมนกับกลุ่มกบฏชาวชีอะฮ์เผ่าฮูษี ทางภาคเหนือของเยเมนที่ยังไม่ยุติ โดยอิหร่านถูกมองว่าพยายามขยายเขตอิทธิพลเข้าไปในเยเมน ผ่านการเป็นผู้สนับสนุนกลุ่มกบฏเผ่าฮูษี ให้ทำรัฐประหาร และใช้ความรุนแรงยึดครองกรุงซานาและเมืองสำคัญต่าง ๆ เพื่อต่อต้านรัฐบาลเยเมนที่ได้รับการสนับสนุนจากซาอุดีอาระเบียและ UAE

5) ปัญหาการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่เกิดขึ้นทั่วโลก และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลก รวมถึงอิหร่าน ตั้งแต่ต้นปี 2563 ทั้งนี้ นับตั้งแต่อิหร่านพบผู้ป่วยโรค COVID-19 สองรายแรกภายในประเทศเมื่อ 19 ก.พ.2563 จนถึง 31 ต.ค.2563 มีผู้ป่วยโรค COVID-19 ในอิหร่านรวม 612,772 ราย และเสียชีวิต 34,864 ราย (มากเป็นอันดับที่ 1 ของประเทศตะวันออกกลาง อันดับที่ 2 ของประเทศเอเชีย และอันดับที่ 14 ของโลก)

ความสัมพันธ์ไทย-อิหร่าน

ความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทย-อิหร่าน ย้อนหลังไปไกลกว่า 400 ปี นับแต่การมาถึงของ เจกอะห์มัด กุมมี ชาวอิหร่านจากเมืองกุมที่เดินทางมายังกรุงศรีอยุธยาเมื่อปี 2086 เพื่อเผยแพร่ศาสนาอิสลาม และส่งเสริมการค้าจนได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งเจ้าพระยาบวรราชนายกและจุฬาราชมนตรี ส่วนการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการมีขึ้นเมื่อ 9 พ.ย.2498 และไม่เคยมีปัญหาขัดแย้ง หรือแทรกแซงกิจการภายในระหว่างกัน เฉพาะอย่างยิ่งหลังการปฏิวัติอิสลามเมื่อปี 2522 ไทยเลือกดำเนินนโยบายเป็นตัวของตัวเองด้วยการไม่คว่ำบาตรอิหร่านตามสหรัฐฯ ทำให้อิหร่านซาบซึ้งน้ำใจและนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น

อิหร่านเป็นหนึ่งในประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนไทยเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ขององค์การความร่วมมืออิสลาม (OIC) ในช่วงที่อิหร่านดำรงตำแหน่งประธาน OIC ปัจจุบันทั้งสองฝ่ายเน้นความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมเป็นหลัก ผ่านการประชุมคณะกรรมการร่วม (Joint Commission-JC) ไทย-อิหร่านว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม วิชาการ การเกษตร และวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นกลไกความร่วมมืออย่างเป็นทางการระหว่างรัฐต่อรัฐ ที่มีผู้แทนระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงของแต่ละฝ่ายเป็นประธานร่วม (ฝ่ายไทยคือ รมว.กระทรวงการต่างประเทศ หรือ รมว.กระทรวงพาณิชย์ ฝ่ายอิหร่านคือ รมว.กระทรวงพาณิชย์) การประชุมล่าสุดครั้งที่ 10 มีขึ้นที่กรุงเทพมหานคร ระหว่าง 6-8 ก.พ.2561 และการประชุม Political Consultations (PC) ระหว่างไทย-อิหร่าน ที่มีผู้แทนระดับอธิบดีกรมประจำกระทรวงการต่างประเทศของแต่ละฝ่ายเป็นประธานร่วม (ฝ่ายไทยคือ อธิบดีกรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา ฝ่ายอิหร่านคือ อธิบดีกรมเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก) การประชุมล่าสุดครั้งที่ 3 มีขึ้นที่ไทย ระหว่าง 12-13 พ.ย.2560

การแลกเปลี่ยนการเยือนอย่างเป็นทางการระหว่างสองฝ่ายที่สำคัญในระยะหลัง ได้แก่ การเยือนอิหร่านอย่างเป็นทางการของนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี พร้อมด้วยรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจ และ รมว.กระทรวงการต่างประเทศ ระหว่าง 2-3 ก.พ.2559 การเยือนอิหร่านของ ดร.พิเชษฐ ดุรงคเวโรจน์ รมว.กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในฐานะผู้แทน พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นรม. เพื่อเข้าร่วมพิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นสมัยที่ 2 ของประธานาธิบดีฮะซัน รูฮานี เมื่อ 5 ส.ค.2560 ขณะที่นายมุฮัมมัด ญะวาด เซาเรีฟ รมว.กระทรวงการต่างประเทศอิหร่าน เยือนไทยอย่างเป็นทางการ ระหว่าง 9-11 มี.ค.2559 และประธานาธิบดีรูฮานีซึ่งเยือนไทยระหว่าง 8-10 ต.ค.2559 เพื่อเข้าร่วมการประชุมสุดยอดกรอบความร่วมมือเอเชีย (ACD Summit) ครั้งที่ 2 ที่ไทยเป็นเจ้าภาพ โดยระหว่างการเยือนไทยของประธานาธิบดีรูฮานีในครั้งนี้ ทั้งสองฝ่ายได้จัดการประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Committee-JTC) ครั้งที่ 1 เมื่อ 10 ต.ค.2559 ซึ่งมีผู้แทนระดับ รมว. แต่ละฝ่ายเป็นประธานร่วม (ฝ่ายไทยคือ รมว.กระทรวงพาณิชย์ ฝ่ายอิหร่านคือ รมว.กระทรวงอุตสาหกรรม เหมืองแร่ และการค้า) การเยือนไทยของนาย Mohammad Bagher Nobakht รองประธานาธิบดีอิหร่าน เพื่อเข้าร่วมการประชุมประจำปีของคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (UN Economic and Social Commission for Asia and the Pacific-UNESCAP) สมัยที่ 74 ระหว่าง 14-16

พ.ศ.2561 และการเยือนไทยของนาง Masoumeh Ebtekar รองประธานาธิบดีอิหร่านซึ่งรับผิดชอบกิจการสตรีและครอบครัว เพื่อเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (The United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific-UNESCAP) ระดับรัฐมนตรีแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ที่ไทย ระหว่าง 26-27 พ.ย.2562

มูลค่าการค้าไทย-อิหร่าน เมื่อปี 2562 อยู่ที่ 415.66 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (12,967.90 ล้านบาท) ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 ที่มีมูลค่า 972.82 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (31,439.96 ล้านบาท) โดยเมื่อปี 2562 ไทยส่งออกมูลค่า 162.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (5,028.03 ล้านบาท) และนำเข้ามูลค่า 253.22 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (7,939.87 ล้านบาท) ไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้า 90.78 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2,911.84 ล้านบาท) ขณะที่มูลค่าการค้าเมื่อห้วง ม.ค.-ก.ย.2563 อยู่ที่ 170.04 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (5,310.68 ล้านบาท) ไทยส่งออกมูลค่า 101.68 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (3,171.12 ล้านบาท) และนำเข้ามูลค่า 68.37 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2,139.56 ล้านบาท) ไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้า 33.31 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (1,031.56 ล้านบาท)

สินค้าส่งออกของไทยเมื่อปี 2562 ได้แก่ ยางและผลิตภัณฑ์ยาง น้ำตาลและขนมทำจากน้ำตาล ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ แทรกเตอร์ พืชผัก รวมทั้งรากและหัวบางชนิดที่บริโภคได้ เครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ ัญชีพืช แวดตึง สักหลาดและผ้าไม่ทอด้วยชนิดพิเศษ เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร เครื่องใช้กลและส่วนประกอบ เครื่องดื่ม สุราและน้ำส้มสายชู พลาสติกและผลิตภัณฑ์ที่ทำด้วยพลาสติก เคมีภัณฑ์อนินทรีย์ สารประกอบอินทรีย์ สินค้านำเข้าจากอิหร่านเมื่อปี 2562 ได้แก่ เหล็กและเหล็กกล้า ผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ เปลือกผลไม้ประเภทส้มหรือเปลือกแตง เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่ และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นสิ่งดังกล่าว สารปิโตรมิเนส ไซที่ได้จากแร่ ยางและของที่ทำด้วยยาง สบู่ สารอินทรีย์ที่เป็นตัวลดแรงตึงผิว สิ่งปรุงแต่งที่ใช้ซักล้าง สิ่งปรุงแต่งที่ใช้หล่อลื่น ไซเทียม ไซปรุงแต่ง สิ่งปรุงแต่งที่ใช้ขัดเงาหรือขัดถู เทียนไขและของที่คล้ายกัน ต้นไม้และพืชอื่น ๆ ที่มีชีวิต อุปกรณ์และเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ การถ่ายรูป การถ่ายทำภาพยนตร์ การวัด การตรวจสอบ การวัดความเที่ยงการแพทย์หรือศัลยกรรม พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก พรหมและสิ่งทอปูพื้นอื่น ๆ

ด้านการท่องเที่ยว เมื่อปี 2562 อิหร่านเป็นตลาดท่องเที่ยวที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของไทย ในตะวันออกกลาง โดยมีชาวอิหร่านเดินทางมาไทยรวม 61,544 คน ในจำนวนนี้เป็นชาวอิหร่านที่ขอรับการตรวจลงตรา (Visa) ประเภทท่องเที่ยวรวม 52,433 คน ลดลงจากเมื่อปี 2561 ที่มีชาวอิหร่านขอ Visa ประเภทท่องเที่ยวรวม 86,480 คน ขณะที่ห้วง ม.ค.-ก.ย.2563 มีชาวอิหร่านเดินทางมาไทยรวม 7,478 คน ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวชาวอิหร่านส่วนใหญ่สนใจบริการสปาและนวดเพื่อสุขภาพ

สำหรับชาวไทย เมื่อ ม.ค.2563 มีชาวไทยพำนักอยู่ในอิหร่านประมาณ 300 คน เป็นแรงงานภาคการประมงในพื้นที่ภาคใต้ของอิหร่านประมาณ 100 คน นักเรียนและนักศึกษาประมาณ 180 คน ที่เหลือเป็นพนักงานนวดสปา และคนไทยที่สมรสกับชาวต่างชาติ ส่วนการลงทุนของไทยในอิหร่าน ได้แก่ โครงการลงทุนผลิตเม็ดพลาสติกของบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด (มหาชน) ร่วมกับญี่ปุ่นและอิหร่าน และโครงการฟาร์มเลี้ยงกุ้งและปลา รวมทั้งการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจับปลาและแปรรูปปลาป่นสำหรับทำอาหารสัตว์ในอิหร่าน ระหว่างบริษัท พี.ที.อินเตอร์มาร์ริน จำกัด (บริษัทในเครือฟรานทะเล) ของไทยกับบริษัท Qeshm Aquaculture Industrial และบริษัท Qeshm Fish Process ของอิหร่าน

หลังจากได้รับการยกเลิกมาตรการลงโทษทางเศรษฐกิจ อิหร่านแสดงความประสงค์ให้ภาคเอกชนของไทยไปลงทุนในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ศูนย์การค้า และการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานอื่น ๆ อีกทั้งต้องการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างกัน ส่วนในภาคพลังงาน อิหร่านแสดงความประสงค์ให้บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) (ปตท.สผ.) กลับเข้าไปลงทุนในอิหร่านครอบคลุมการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม รวมถึงก๊าซธรรมชาติ หลังจากก่อนหน้านี้ ปตท.สผ. ถอนการลงทุนสำรวจและขุดเจาะน้ำมันแปลง Saveh (ได้รับสัมปทานเมื่อปี 2547) ตั้งแต่ปี 2553 เนื่องจากปัญหาด้านกายภาพของแหล่งน้ำมันที่ยากต่อการขุดเจาะ โดยเมื่อปลายปี 2559 ปตท.สผ.ได้ยื่นข้อเสนอแก่บริษัทน้ำมันแห่งชาติอิหร่าน (NIOC) เพื่อขอเข้าไปสำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำมัน 3 แห่งในอิหร่าน โดยเฉพาะแปลงน้ำมัน Changuleh ติดชายแดนอิรักที่คาดว่าจะมีปริมาณน้ำมันสำรอง 7,000 ล้านบาร์เรล แต่ไม่ได้รับเลือก นอกจากนี้ การแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกันเมื่อห้วงปี 2559 ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะส่งเสริมการค้าทวิภาคีให้ขยายตัวถึง 3,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐในอีก 5 ปีข้างหน้า (ภายในปี 2564) และผลักดันการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำความตกลงสิทธิพิเศษทางการค้า (Preferential Trade Agreement-PTA) เพื่อเปิดตลาดสินค้าระหว่างกัน

ข้อตกลงสำคัญ : สนธิสัญญาทางไมตรี (เมื่อ 2 ก.พ.2510) ความตกลงทางการค้า (12 พ.ย.2512) ความตกลงทางวัฒนธรรม (11 ก.ย.2519) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม วิชาการ เกษตรกรรม และวิทยาศาสตร์ (12 ส.ค.2533) ข้อตกลงว่าด้วยการหารือและความร่วมมือระหว่างกระทรวงการต่างประเทศ (6 ก.ค.2542) ความตกลงว่าด้วยการขนส่งทางอากาศ (25 เม.ย.2545) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการควบคุมยาเสพติด วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และสารตั้งต้น (23 เม.ย.2556) ความตกลงทางการค้าระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านนาโนเทคโนโลยีระหว่างศูนย์นาโนเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับสถาบันพัฒนานาโนเทคโนโลยีแห่งชาติอิหร่าน หนังสือแสดงเจตจำนงความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนความรู้และบุคลากรในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาชีววัตถุและวัคซีน ระหว่างศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับสถาบันพาสเตอร์แห่งประเทศไทย และหนังสือแสดงเจตจำนงความร่วมมือระหว่างบริษัท ซินนาเจน แห่งสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน กับศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งราชอาณาจักรไทย (3 ก.พ.2559) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) กับศาลบัญชีสูงสุดแห่งสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน (25 ก.ค.2560)

ดร. ฮะซัน รูฮานี

(His Excellency Dr. Hassan Rouhani)

ตำแหน่ง	ประธานาธิบดีอิหร่าน
เกิด	12 พ.ย.2491 (อายุ 73 ปี/ปี 2564) ที่เมือง Sorkhe จังหวัดเซเมราน อิหร่าน ในครอบครัวที่มีธุรกิจร้านขายเครื่องเทศ ซึ่งเคร่งศาสนาและต่อต้านชาห์ มุฮัมมัด เรซอ ปะห์ลาวี เดิมใช้นามสกุล “ฟิรดิน” ก่อนจะเปลี่ยนในภายหลัง (ไม่ทราบปีแน่ชัด) เป็น “รูฮานี” (มีความหมายว่า จิตวิญญาณหรือนักการศาสนา)
ศาสนา	อิสลาม (ชีอะฮ์)
การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มศึกษาวิชาศาสนาที่จังหวัดเซเมรานเมื่อปี 2503 ก่อนจะย้ายไปศึกษาต่อที่เมืองกุม (ศูนย์กลางการศึกษาวิชาศาสนาของนิกายชีอะฮ์ในอิหร่าน) กับนักการศาสนาชั้นนำหลายท่านเมื่อปี 2504 - เข้าศึกษาสายสามัญที่ University of Tehran เมื่อปี 2512 และสำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรีสาขา Judicial Law เมื่อปี 2515 - ปริญญาโทด้านกฎหมายจาก Glasgow Caledonian University ในสกอตแลนด์ เมื่อปี 2538 (ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “The Islamic Legislative Power with Reference to the Iranian Experience”) - ปริญญาเอกด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญจาก Glasgow Caledonian University ในสกอตแลนด์เมื่อปี 2542 (ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “The Flexibility of Shariah with Reference to the Iranian Experience”)

ภาษา นอกจาก farsi ซึ่งเป็นภาษาแม่แล้ว ยังสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษและอาหรับได้ดีมาก

สถานภาพทางครอบครัว สมรสกับนางศอฮิยะฮ์ อะรอปี ซึ่งเป็นญาติ ตั้งแต่ปี 2512 มีบุตรด้วยกัน 5 คน

ประวัติการทำงาน

- ปี 2523 - ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ส.ส. เป็นสมัยแรกและได้รับเลือกตั้งติดต่อกัน 5 สมัย (ปี 2523-2543)
- ประธานคณะกรรมการกิจการกลาโหมของรัฐสภา 2 สมัยจนถึงปี 2531
- ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษา Islamic Republic of Iran Broadcasting (IRIB) ซึ่งเป็นบรรษัทกระจายเสียงของรัฐจนถึงปี 2526
- ปี 2525 - สมาชิกสภากลาโหมสูงสุดจนถึงปี 2531
- ปี 2528 - ผู้บัญชาการ Khatam al Anbiya Operation Center จนถึงปี 2531
- ปี 2529 - ประธานคณะกรรมการบริหาร High Council for Supporting War จนถึงปี 2531
- ผู้บัญชาการกองกำลังป้องกันภัยทางอากาศจนถึงปี 2534
- ปี 2532 - เลขาธิการสภาความมั่นคงสูงสุดแห่งชาติคนแรกของประเทศและอยู่ในตำแหน่งจนถึงปี 2548
- ที่ปรึกษาด้านความมั่นคงแห่งชาติของประธานาธิบดีอะลี อักบาร์ ฮาซิมิ รัชชันญานี จนถึงปี 2540 และของประธานาธิบดีมูฮัมหมัด คาเซาะตะมี ระหว่างปี 2543-2548
- ปี 2534 - สมาชิกสภาผู้ชี้ขาดและยังอยู่ในตำแหน่งดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน
- ปี 2535 - รองประธานรัฐสภา 2 สมัย ระหว่างปี 2535-2543
- ประธานคณะกรรมการนโยบายต่างประเทศ 2 สมัย ระหว่างปี 2535-2543
- ปี 2543 - สมาชิกสภาผู้ชำนาญและยังอยู่ในตำแหน่งดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน
- ปี 2556 - ชนงการเลือกตั้งซึ่งตำแหน่งประธานาธิบดีเมื่อ 15 มิ.ย.2556 และเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีอิหร่านคนที่ 7 เมื่อ 3 ส.ค.2556
- ปี 2560 - ชนงการเลือกตั้งตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นสมัยที่ 2 เมื่อ 19 พ.ค.2560 และจะหมดวาระการดำรงตำแหน่งใน พ.ค.2564

ข้อมูลอื่น ๆ ที่น่าสนใจ

- มีบทบาทสำคัญในการปราศรัยต่อต้านซาห์ มูฮัมหมัด เรซอ ปะห์ลาวี ช่วงกลางทศวรรษ 1960 ถึงปลายทศวรรษ 1970 จนเป็นเหตุให้ถูกจับกุมหลายครั้ง ก่อนจะลี้ภัยไปเคลื่อนไหวร่วมกับอิหม่าม โคมัยนี ที่ฝรั่งเศส

- มีบทบาทปัญหาการรบในหลายหน่วยช่วงสงครามอิหร่าน-อิรัก ระหว่างปี 2523 จนถึงปี 2531 จนได้รับการประดับเหรียญ Nasr และเหรียญ Fath ซึ่งเป็นอิสริยาภรณ์ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 ภายหลังสิ้นสุดสงครามดังกล่าว
 - เคยร่วมในคณะเจรจากับที่ปรึกษาด้านความมั่นคงของประธานาธิบดีโรนัลด์ เรแกน ของสหรัฐฯ เพื่อซื้ออาวุธจากสหรัฐฯ เมื่อปี 2529 ทั้งนี้ ข้อตกลงขายอาวุธให้อิหร่านอย่างลับ ๆ ทั้งที่อิหร่านยังอยู่ภายใต้มาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ กลายเป็นกรณีอื้อฉาวที่รู้จักกันว่ากรณี “อิหร่าน-คอนทรา”
 - เคยได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่ง รมว.กระทรวงการข่าวกรองและความมั่นคง (MOIS) เมื่อปี 2532 แต่ปฏิเสธ
 - ทำหน้าที่หัวหน้าคณะผู้แทนเจรจาปัญหาโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านกับชาติตะวันตกช่วงที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้เป็นอย่างดี ทำให้ได้รับการขนานนามจากสื่อมวลชนว่า “Diplomat Sheikh” ตั้งแต่ปี 2546
 - นอกจากมีตำแหน่งทางการเมืองแล้ว ปัจจุบันยังดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ได้แก่ ผู้อำนวยการ Center for Strategic Research และบรรณาธิการอำนวยการวารสารวิชาการราย 3 เดือน ภาษาฟาร์ซี (Rahbord หรือ Strategy) และภาษาอังกฤษ (Foreign Relations และ Iranian Review for Foreign Affairs) นอกจากนี้ ยังมีผลงานในรูปของหนังสือซึ่งส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายและการเมืองอิสลาม การเมือง ความมั่นคง และการทูตของอิหร่าน
 - เคยได้รับการระบุจากนิตยสาร TIME ของสหรัฐฯ ว่า เป็น 1 ใน 100 บุคคลทรงอิทธิพลของโลกเมื่อปี 2557
-

บุคคลสำคัญและคณะรัฐมนตรีของอิหร่าน

ผู้นำสูงสุด	Ayatollah Sayyid Ali Hoseini Khamenei
ประธานรัฐสภา	Mohammad Baqer Qalibaf
ประธานสภาตุลาการสูงสุด	Sayyid Ebrahim Raisi
ประธานสภาผู้ชำนาญ	Ayatollah Ahmad Jannati
ประธานสภาผู้ชี้ขาด	Ayatollah Sadeq Amoli Larijani
ประธานสภาพิทักษ์รัฐธรรมนูญ	Ayatollah Ahmad Jannati
ประธานาธิบดี	Hassan Rouhani
รองประธานาธิบดีคนที่ 1	Es'haq Jahangiri
รองประธานาธิบดีด้านกิจการกฎหมาย	Laya Joneydi
รองประธานาธิบดีด้านกิจการเศรษฐกิจ	Mohammad Nahavandian
รองประธานาธิบดี และ ผอ.องค์การบริหารจัดการแผน และงบประมาณ	Mohammad Bagher Nobakht
รองประธานาธิบดีด้านกิจการรัฐสภา	Hossein-Ali Amiri
รองประธานาธิบดีด้านกิจการสตรีและครอบครัว	Masoumeh Ebtekar
รองประธานาธิบดีและ ผอ.องค์การบริหาร และกิจการจัดหางาน	Jamshid Ansari
รองประธานาธิบดีและ ผอ.องค์การพลังงานปรมาณู	Ali Akbar Salehi
รองประธานาธิบดีและ ผอ.องค์กรพิทักษ์สิ่งแวดล้อม	Isa Kalantari
รองประธานาธิบดีและประธานมูลนิธิกิจการผู้พลีชีพ และทหารผ่านศึก	Saeed Ohadi
หัวหน้าสำนักงานประธานาธิบดี	Mahmoud Vaezi
รมว.กระทรวงศึกษาธิการ	Mohsen Haji-Mirzaei
รมว.กระทรวงมรดกทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว	Ali-Asghar Mounesan
รมว.กระทรวงแรงงาน สหกรณ์ และสวัสดิการสังคม	Mohammad Shariatmadari
รมว.กระทรวงเกษตร	Kazem Khavazi
รมว.กระทรวงการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ	Mohammad Javad Azari Jahromi
รมว.กระทรวงวัฒนธรรมและแนวทางอิสลาม	Seyyed Abbas Salehi
รมว.กระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง	Farhad Dejpasand
รมว.กระทรวงพลังงาน	Reza Ardakanian
รมว.กระทรวงการต่างประเทศ	Mohammad Javad Zarif

รมว.กระทรวงสาธารณสุขและแพทยศาสตร์	Saeed Namaki
รมว.กระทรวงอุตสาหกรรม เหมืองแร่ และการค้า	Ali Reza Razm Hosseini
รมว.กระทรวงปิโตรเลียม (น้ำมัน)	Bijan Namdar Zanganeh
รมว.กระทรวงถนนและการพัฒนาชุมชนเมือง	Mohammad Eslami
รมว.กระทรวงวิทยาศาสตร์ การวิจัย และเทคโนโลยี	Mansour Gholami
รมว.กระทรวงกีฬา และกิจการเยาวชน	Masoud Soltanifar
รมว.กระทรวงมหาดไทย	Abdolreza Rahmani Fazli
รมว.กระทรวงยุติธรรม	Alireza Avayi
รมว.กระทรวงกลาโหม	Amir Hatami (Brig. Gen.)
รมว.กระทรวงการข่าวกรองและความมั่นคง	Mahmoud Alavi-Tabar

(ต.ค.2563)